

ИМЫХЭНЭШХҮЭ ЗИЛЭ ПИЛЭЭ ДЭВЭНЭ

Шидэ зыхуусал си льяхэгхүхэ!
Мы махажам да догээлэпэ дэ республик дэ хэмээн хэлэхэ зыш пилээ...

Къэбэрдей-Балъкъэрэм и льяпкъэр Урысейм зэрхыкуувам, абы ныйкъызгу, дэргату зэрхыкуувам и мыхэнэр...

Махушхуэж зыхуугэхэ хэбэрлэрнэр кыежэпэ хуэдуан Урысейм зэрхыкуувам хоту дэ республикэм зэрхыкуувам шэ...

Абы и гулсыгэхэм поджэж XIX пилэишэ гуэм псууа балъкъэр жылагуэ лэжэ...

Илээ 450-кы зээбэлкыжэ, дэ нэхыкхэм кыяхуаду шытац лэпкытэр зэрхы...

Урысейм дэшигууэ кыакуа гуэгуанэм урылжэжэ, дэ тхыдэм и напхыуи цыхэ...

Илээ 450-кы зээбэлкыжэ, дэ нэхыкхэм кыяхуаду шытац лэпкытэр зэрхы...

Шидэ зыхуусал си льяхэгхүхэ! Сыньюхуэ хуэду дэ шынапэ дахэ Къэбэрдей-Балъкъэрэм...

АДЫГСКОЕ СЛОВО
№175-177 (21.085) • 2007 гэм фокладэм (сентябрым) и 7, мэрэм • Тхэмэхуэм тхуэ кыдоки • У асар соми 9-цэ

69-нэ кыдэкыгыуэ

Хэлыхэныгыгэ хьарзынэ хуащэ

Суртэр КЪАРЕЙ Элнэ тришэ.

Лэбэжыуэ махуэ

Нгуэу Шорэ «Адыгэ лэпкытэр и тхыдэм зэрхыкуувам, абы ныйкъызгу, дэргату зэрхыкуувам и мыхэнэр...

РАЩ Инал и уащэ Къэбэрдей и Гуэгуэ хэпхыгэ хуэду, а хуэну я хуэныгыгэри яфэжэ...

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и кыдэр наградэр тынэм и луэжы

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентэм и Указ

Кыахэ ехуэлэнгэхэм пилээ икыи илээ кыдоки хэлалу зэрхы...

Битыкэ Джэбраил Уэзыр и кыуэм - Арүн муниципальнэ район шыдэ «Аро +» ООО-м и агроном нэхыкхэм...

Котларов Виктор Николаевич и кыуэм - «Эльбрус» журналым и редактэр ООО-м и редактор нэхыкхэм...

Котларов Виктор Николаевич и кыуэм - «Эльбрус» журналым и редактэр ООО-м и редактор нэхыкхэм...

Котларов Виктор Николаевич и кыуэм - «Эльбрус» журналым и редактэр ООО-м и редактор нэхыкхэм...

Котларов Виктор Николаевич и кыуэм - «Эльбрус» журналым и редактэр ООО-м и редактор нэхыкхэм...

Котларов Виктор Николаевич и кыуэм - «Эльбрус» журналым и редактэр ООО-м и редактор нэхыкхэм...

Котларов Виктор Николаевич и кыуэм - «Эльбрус» журналым и редактэр ООО-м и редактор нэхыкхэм...

Котларов Виктор Николаевич и кыуэм - «Эльбрус» журналым и редактэр ООО-м и редактор нэхыкхэм...

Котларов Виктор Николаевич и кыуэм - «Эльбрус» журналым и редактэр ООО-м и редактор нэхыкхэм...

Котларов Виктор Николаевич и кыуэм - «Эльбрус» журналым и редактэр ООО-м и редактор нэхыкхэм...

Котларов Виктор Николаевич и кыуэм - «Эльбрус» журналым и редактэр ООО-м и редактор нэхыкхэм...

Котларов Виктор Николаевич и кыуэм - «Эльбрус» журналым и редактэр ООО-м и редактор нэхыкхэм...

Котларов Виктор Николаевич и кыуэм - «Эльбрус» журналым и редактэр ООО-м и редактор нэхыкхэм...

Котларов Виктор Николаевич и кыуэм - «Эльбрус» журналым и редактэр ООО-м и редактор нэхыкхэм...

Дыгуасэ

Зэфлэжкыдэр зэхалхыжэр
КЪБР-м и Президент Къанокъуэ Арсен...

Кышкыкыуэ Алим Урысей

Гуэгуэуэ Илэжэм дахуэ Зэфлэжкыдэр ушэ...

Урысейм дигышэуэ Илэжэм Къуш шыфэр дэ закыуэ...

Ум икыуатэм жыг шхуэантэр, Сабын зуантун кыртхуэ...

Жыгшхуэу хэдэ димытэм, Псышхуэм дышхыжэ...

Илээ 450-рэ мэхуэ абэ льяндэрэ - Къэбэрдей Шэрджэсыр Урысейм кэралыгуэм зэрхыкхэр...

Илээ 450-рэ мэхуэ абэ льяндэрэ - Къэбэрдей Шэрджэсыр Урысейм кэралыгуэм зэрхыкхэр...

Илээ 450-рэ мэхуэ абэ льяндэрэ - Къэбэрдей Шэрджэсыр Урысейм кэралыгуэм зэрхыкхэр...

Илээ 450-рэ мэхуэ абэ льяндэрэ - Къэбэрдей Шэрджэсыр Урысейм кэралыгуэм зэрхыкхэр...

Кышкыкыуэ Алим Урысей

Гуэгуэуэ Илэжэм дахуэ Зэфлэжкыдэр ушэ...

Урысейм дигышэуэ Илэжэм Къуш шыфэр дэ закыуэ...

Ум икыуатэм жыг шхуэантэр, Сабын зуантун кыртхуэ...

Жыгшхуэу хэдэ димытэм, Псышхуэм дышхыжэ...

Илээ 450-рэ мэхуэ абэ льяндэрэ - Къэбэрдей Шэрджэсыр Урысейм кэралыгуэм зэрхыкхэр...

Илээ 450-рэ мэхуэ абэ льяндэрэ - Къэбэрдей Шэрджэсыр Урысейм кэралыгуэм зэрхыкхэр...

Илээ 450-рэ мэхуэ абэ льяндэрэ - Къэбэрдей Шэрджэсыр Урысейм кэралыгуэм зэрхыкхэр...

Илээ 450-рэ мэхуэ абэ льяндэрэ - Къэбэрдей Шэрджэсыр Урысейм кэралыгуэм зэрхыкхэр...

Налшык кыла 2007 гэм фокладэм и 6-м №63-УП

Суртэр КЪАРЕЙ Элнэ тришэ.

Мы фыкыкыуэуэм фыкыкыуэуэм

- Адыгемэр Урысеймэр Дунейм тетхуэ
Хьэзэр теиджыуэ нэс
Меланыш шыгуэ
Махушхуэр псоми дэдышэ
Тыркун и жыауэм эц шытэпкышэ
Льябжэ былдэ
Псэ хуабэгэ
Идарэ я лэкуэм шыкхэр
Лэпкытэр и шэр угун шалэ
Утыкун кыхуэжэпэ
Совет Союзым и Лыкхуэжэ
Москвэдэхэм псори яфэжэлэмэтэ
Еджэрыкыуэи шышэ нарт
Тонджэжум шырыуэ шидэ адыгэ шаджэр

Толджэгүүр шигъэгээрэ ишдэ адыгыз шалгалжаар

Толджэгүүр, шигъэгээрэ бэнигмэрэ хүдэр, адыгээр итгэлдэ гүндэрэ кьадгээгүүрлүү спорт дэуэжыкь гүдэжэнь кэмынэу хаубыгу зюубгүуш икнэ шыгу миншээр дилхэжэ.

Кьэбэрдей-Бальцэрым футболым зышунжыгын ишдээш кьэралым чемпионатм шиджэгүүр Налшык и «Спартак» командэр 1959 гээм кьэзэргэлээшэ илүүкь. СССР-м и етуанэ дигэм и «Б» классым кьышшиджээри, абы ехуудынгээ инхэр ишдэ. Кьэшигтэмэ, 1965, 1970 гээм РСФСР-м и чемпион хууш. 1972 гээм илэ дигэм хылыах. Гүфьгээшүүхэ кьыгунхууш 2005 гээм - илэ дивизионм етуанэ уувшээр шубыдыри, зэи кьэмынхууэ, Кьэбэрдей-Бальцэрым и юмандэ нэхышхээр премьер-лигэм илүүш икнэ абы шыхтээ илэ илээжэм ебууушэ хууш.

Налшыгүуэ ныхүүэ ирныкыгу зманым я цэр кьэрал псом фыкьлэ шылуах адыгэ футболст шалжэу Ишэ Александр, Наурызкүэ Юрэ, Шитрээ Владимир, Тьэрэй Витор, Куралым Олег, Губж Вячеслав, Наурызкүэ Хына Зур, илүүшэ күудни. Абыхэм илэни дэжэни газет напжэуш хыкхууш хууданш. Нобэктэ дителсэлхыкынш футболым я лэгууш шыхээшынжа дг лэахгүуэ зыбжанм.

Командишым хэту дьшэ медалу илэ кьээхыа ХьЭЭЭ Заур

ГЬЫАШХЬЭ ТЕТ шэрылу Хьэлэ Заур фыкьла Кьэбэрдей-Бальцэрым нэхүүшэ футболыкынш кьэуэжыкь командэ зымылүүжыгүишым яхэту кьэралтыгын пилэиэрэ я чемпион хууэ.

1982 - 1986 гээм Налшык и «Спартак» и гүэр илүүшэ. Кьыкыкыкыгу Дойлус Ростов и СКМ, Мэкуу и «Спартак-Д», Ярославль и «Шинник» командэхэм хэтэди. 1989 - 1990 гээм Тбилиси и «Динамо» и гүэм дэтээ икнэ Куржым и чемпионатым и дьшэ медалхэр кьыкхыа.

Адылэ Владикавказ и «Спартак-Аланчх» 1991 - 1999 гээм шиджэгүш икнэ абы хэту 1995 гээм Урсей Федерацим и чемпион хууш, 1992, 1996 гээм дьжын медалхэр кьыкхыа. Мэкуу и «Локомотивым» 2000 - 2005 гээм хэтэди икнэ аргууэр тэунээр кьэралым и чемпион хууш.

Урсей Федерацим и юмандэ кьыкхэм зэлүүшэ 4 ширгээжүкшэди, Чемпионхэм и лигэм, УЕФА-м и Кубокым илүүшэ, кьэралым и футболст нэхүүшэ 53-м шенээр хабжаш.

Новороссийск шалтэ Дьшэжэ Хьэзрэт

ДИ ЛЬАХЭГЬУ Дьшэжэ Хьэзрэт Новороссийск и футбол командэ и тхьдэм дьшэжэшэ ирэхтэди абы нхэрэ нэхүүшэ хууджэгүуэрэ топ нэхүүшэ хэрүүрэгүшэм яхуудээ гьэжэди «Черноморцым» хэтэди.

Кьэбэрдей-Бальцэрым кьышалгүуа икнэ кьышхыуа Дьшэжэрдэ еджакуу зэлжүу Новороссийск и топиджэу командэм хэгьжээшэ. Абы и Чемпионтым и гүэсу етуанэ дивизионм кьышшиджээри, илэ дивизионм, итэнэ премьер-лигэм илүүшэ. Иужкыгу «Черноморцы» зыфашыкшэди и капитану илээ зыбжанкыкы шыташ.

Дэжүн нухри, тренеру кьэагээжэди. Илээситу и гьэжэ, Дьшэжэ Хьэзрэт зэи тренер нэхүүшэ Новороссийск и «Черноморцым» премьер-лигэм илүүшэди, Арцхыкыгу, дг илээжэгүуэрэ ирээшэди, нэхүүшэди а кьылукур ирэтэди.

Абы нухкыкы Дьшэжэрдэ Арстэхлан ирэгээжүушэ, илэ дивизионым шиджэгүу «Болгар» Газпром-м и тренер нэхүүшэ хууджээди. Адыгэ шалтэм абы ехууланжэуш шилээ.

Зман дэжүу етуанэ дивизионм кьышхыуа Новороссийск и «Черноморцым» мьгээрэй ээ хьэжээр шалгүуэ кьышшиджээди: илэ дэжүгүунтхүм шышү 2-м шыткелтү, апхууджэри кьышхыагээшэди.

Адыгэ шалтэм и унарам шлүтэ ирэгээжүуэла дэжүуэ псом «Черноморцым» мь гээм шыткелтү. Илэ зымы шчэ кьырихьэжыркым ар ыгуушэ илэ дивизионм зэрхыкхэм.

Чемпионхэм я дигэм и «куэбжэр» кьызылуыа ШЫХУГУ Арсен

ПШХУГУ Арсен ажымтэмэ, Кьэзэхэстаным и командэ нэхүүшэ Астанамрэ (нэхүүшэ - «Женис») «Кайратым» я ехууланжэуш нэхүүшэ кудэк нэх мащитэнүт. Жангэнэ урикуунди дг илээжэгүуэр Кьэзэхэстаным и чемпионатым и гүушхууэ нэхэ Илэ дьлэ 2001, 2004 гээм ээрлэхэр. Илэ шыкы Астана и «Женис» хэту Арсен и хэрүүрэгүшэм топ 30 ахундэжэди, нухкыгу «Кайратым» хьэди, абы шиджэгүуэр 22-м хуудиз зымы ехууланжэди.

Шыкыгу Арсен 1994 гээм Бальцэрым и Автоначтасым- дэжүн ширгээжэди. Иужкыкы Налшык и «Спартакым» Нарьтэлэ и «Нарьтэр» 1997 - 1999 гээм шылаш. Кьэбэрдей-Бальцэрым и юмандэ нэхүүшэ хэту зэлүүшэ 61-р ирэгээжүушэ икнэ топ 13 дигээжэди. 2000 гээм илэ нэхүүшэ шиджэгүуэр Новгород Шихтэрэ и «Локомотивым» ирэгээжэди.

2001 гээм кьышшиджээди ехууланжэуш илэу топ дэжүнүм Кьэзэхэстаным шытшэди. Илэжүушэ «Астана» и шыкыер ехуушэ икнэ абы хэту илэжэди Чемпионхэм я дигэм кьышхыкышэди. Ар апхуудэ мьхэнэжүуэ зыгэ етүнэм шиджэгүуэр адыгэ шалтэмэ илэу дэжэжэ топш.

«Спартак-Налшык» гээм илүүшэ яшүшэ. 2007 гээ

Кьэралым илэ чемпион ИШЭЭ Александр

1964 гээр Кьэбэрдей-Бальцэрым топиджэгүу шиджэгүшэм я дэжэжэ гүкынэжэи - Кьэбэрэй Езэнэ (нджэ Хьэгтэжүушкыкы) кьэуэжэ кьышшэуэ Ишэ Александр адыгээм илүүшэ илэ дэжүу Тбилиси и «Динамо» хэту кьэралым и чемпион хууш. Ар псом я эхүүдэ дэржэгүуэ инт.

Ишэ Александр Тирнэуэ топ дэжүн шиджэгүушэ икнэ кьэралым шекүэжэ зхээзэхүм хэтынэ командэ Кьэбэрдей-Бальцэрым кьышшэргэлээшэшым, Наурызкүуэ Юрара Тьышэ Хьэсэнбиэрэ я гүэсу ирэгээжэди 1959 - 1960, 1963, 1965, 1967 гээм Налшык и «Спартакым» шиджэгүушэ.

Псыншэ дэжүу илэагым гү атыри. 1962 - 1963 гээм - Мэкуу и «Динамо» хэгьжээшэ. Кьыкыкыкыгу илээшым Куржым илэри, абы и «Динамо» хэту кьэралым и чемпион хууш.

1965 гээм Налшык кьыгээжэди. Урсей Федерацим и чемпион шэр зыларигээжэди Ишэ Александр дэжүнүкыгууш хууджээди. 1966 гээм Волгоград и «Тракторым» шиджэгүушэ.

1980 - 1982 гээм Налшык и «Спартакым» и тренер нэхүүшэ шыташ.

СССР-м спортыкы и мастер, Кьэбэрдей-Бальцэрым физическэ шихабэжэшэ шыкы илэ илэжэуш шэ пналхэр кьыфашаш.

Европэ кубокхэм я финалым кьышхыкышэ ИШТРЭЧ Владимир

НАЛШЫК и «Спартакым» гээм гүушхууэ 1964 гээм дэжүн шиджэгүушэ илэ илээшэди абы хэтэди. А зманым кьыриуушэуэ и хэрүүрэгүшэм я гүэсү топш 5 дигээжэди. Кьыкыкыкыгу Москва и «Динамо» (1968 - 1975) «Локомотивым» (1975 - 1977) яхэту зэлүүшэ 155-рэ ирэгээжүушэ икнэ топ 16 дигээжэди. 1970 гээм «Динамо» шиджэгүушэ СССР-м и Кубокымрэ чемпионатым и дьжын медалымрэ кьыкхыа. А гээ дьдэм кьэралым и футболст нэхүүшэ 53-м хабжаш.

1972 гээм Европэм и Кубокым кьэушым папшэ элэуэм хэту финалым нэсэи икнэ дг кьэралым шылаш дьлэу абы топ шытгээжэди. СССР-м и командэ кьышхэжэ зэлүүшэ 8 (топ 2 шиджэгүушэ), СССР-м Олимпимэ командэм зэлүүшэ 3 ирэгээжэди. Кьышшэшэуэ СССР-м и шалгээжэди. РСФСР-м и юмандэ кьыкхыкхэм кудэрэ ирэдэди. Гүушхэжэтэ шэрылу Яшин Лев и нухарэй дьлэ зэлүүшэ шиджэгүушэ.

1983 гээм шегээжэуэ 1988 гээ шиджэгүушэ Налшык и «Спартакым» и тренер нэхүүшэуэ лэжэди. Абы и уулкыгу Мэкуу и «Локомотивым» тренер нэхүүшэуэ ирэгээжэди, а уулкыгу тренер нэхүүшэуэ илүүшэди. Игьасэ юмандэ шыгүуэ 2002, 2004 гээм Урсей Федерацим и чемпионатым и дьшэ медалыер кьыгууэ гээжэди.

Ялэу топшэ дэжэгүэла БЭЧ Руслан

КЬЭБЭРДЕЙ-Бальцэрым Ки топиджэгүу и тхьдэм лэу бьылкы хыкхыа гүушэ хууэ Илэ Бэч Руслан. 1976 - 1985 гээм илэди «Спартакым» зэршиджэгүу лэжэжэм кьыриуушэуэ абы илэ дэжүу кьыриуушэуэ и хэрүүрэгүшэм топш 100 ахундэжэди. 1977, 1978, 1980 - 1982 гээм Налшыкымрэ я гүушхууэ нэхэ Илэ дьлэ хуушэ.

Абы и шыкыкы «Бэчым» и клуб кьышшэргэлээшэди, налшыкымрэ хэту топш дэжэгүушэ хэгьжээшэ. Нобэктэ езы Бэч Руслан (122-р), Наурыз Басир (117-р) сьмэ.

Псори эхэту дг республикым и шыкыер кьэралысо утыкум зэлүүшэ 352-м шиджэгүушэ Бэчым, нэхүүшэ абы лигэм шиджэгүу.

Налшык и «Спартакым» нэхүүшэ дьлэрэ шиджэгүу НАУРЫЗ Басир

НАРТАН кьуэжэм и топиджэгүушэм 1977 гээм кьыкхыа, илэжэ 18-кы эккыкыкыгу Кьэбэрдей-Бальцэрым и командэ нэхүүшэди и шыкыер илүүшэ дэжүушэ Наурыз Басир. Ар зэи нэгүушкыкы илүүшэжэжым икнэ абы нэхэрэ нэхүүшэ Налшык и «Спартакым» и фашир шыгүүшэ утыку кьыкыкы шыкыкы - 502-р.

Командэм и капитану илээшэ кудэк шыташ ар. Топш 117-р хэрүүрэгүшэм ахундэжэди. 1982 гээм Бэч Руслан и гүэсу дг командэм гүушхууэ нэхэ Илэ хуушэ.

Зэлүүшым топ шыршэ, шыкыушым түрүшэ шиджэгүушэ.

Хамэ кьэрал гүэгуу илэжэшэ БИДЖИЙ Хьэсэнбин

НАЛШЫК и «Спартакым» и гүушхуушэ 1983 гээм дэжүн ирэгээжэди икнэ зэлүүшэ 52-м абы и гүэуэр илүүшэди. Илээсити дэжүри, дэжэм кьылукуу шышшэ ирэдэжэ Дойлус Ростов и СКМ-м хэгьжээди.

Кьыкыкыкыгу Мэкуу и «Локомотивым» 1989 гээм ирэгээжэди икнэ 1998 гээ шиджэгүушэ илэу зэлүүшэ 30 ирэгээжэди. СССР-м и Кубокымрэ и финалым 1990 гээм шиджэгүушэ. Урсей Федерацим и чемпионатым и дьжэди (1995, 1998), эсэ 1994) медалхэр кьыкхыа.

Адыгэ шалтэмэ илүүшэ хамэ кьэрал футбол командэм илүүшэ шиджэгүушэ Биджирийшэ, Петах-Тих-вирэ Тель-Авиврэ (Израиль) я зэлүүшэжэуэ «Ханоль» командэхэм хэтуэрэ илүүшэ. Европэм и Кубокымрэ кьэушым хэтуэрэ зэлүүшэ 9 ирэгээжэди.

2002, 2004 гээм «Локомотивым» кьэралым и чемпион шыкхуушэм абы и унарашкыкы хэту дьшэ медалхэр кьыкыгуагээшэди.

Шиблэ узыншэ кьытхюушэ

ЗИШЭ кьытхюушэм, газет тхьгьэ мьниным кьытхюушэ илүүшэушэди ахуушэди толджэгүу шиблэ узыншэ Кьэбэрдей-Бальцэрым кьытхюушэ. Фыкы и цэр уулкышэ «Спартак-Налшыкым» хэту премьер-лигэм шиджэгүушэ Балжэ Рустамэ Русланэ, Мьшкыкыгу Аслэм, Кьэжэр Назэр, Дьлэжэ Мьшкыкыгу Марат, Дэжэргэжэ Кьэбэжэ сьмэ. Раменскэ и «Сатурным» и футболст нэхүүшэ илүүшэ Пэхүү Руслан, Мэкуу и «Спартакым», ИСЖМ, «Локомотивым», Самарэ и «Крылья Советовым» я Илэагым шыкыкыкыгу адыжэ Хэкум кьылуушэшэди кьэуэжэу ялүүшэ дьшэжэушэ шалтэмэ илүүшэуэ кудэ Урсей Федерацим и ныхьжышэ, шалтэмэ командэ кьыкыкы хэжэ шэжэжэушэ ирэгээжэди икнэ кьыкыкыкы адыгэ гьэжэжым, шалтэмэ Хэкум и ширэр айтүу дьшэушэ утыку нохэ. Дьжэжэу кьышшэжэжым хэр кьэралым и юмандэ нэхүүшэ хьэжэ шыкхыушэ зманни.

Кьэбэрдей-Бальцэрым и топиджэгүу и лэабьжэр зэрбьдэм шыкхэт тохуу дьлэрэди и хьэжэжэр зэрлүүшэди. «Спартак-Налшыкым» и шалтэмэ зманни абы нэхүүшэ елэнэушэ уувшээр шыныгышэ икнэ дг республикым и командэ нэхүүшэшэм шиджэгүушэр абы шалтэмэ.

ЖЫЛАСЭ Заур.

Налшык и «Динамо» командэр РСФСР-м и финалым илүүшэ. 1949 гээ

Адыгэ псатъэ

Адыгэ макъ

Черкес хэку

Инал Нху (Светлый)
(*Конек XV - первая половина XV вв.*)

Родоначальник кабардинских, бесланевских, темрговских, хатукаевских и части хегаских княжеских фамилий.
Основатель Черкесского феодального государства в первой половине XV века.
Инал считался идеальным правителем. Был участником в войнах, проводил активную внешнюю политику. Его реформы по внутреннему управлению Черкесии, введение института 40 судей и др. способствовали политической консолидации адыгов.

Глава Правительства России Иван Черкасский (1579 - 1642)

Видный государственный и военный деятель. Сын Бориса Камбулатовича, двоюродный брат основателя новой царской династии Романовых - Михаила Федоровича (1613 - 1645). Возглавлял Стрелецкий, Изюмский приказы. Казенный двор и Большую казну. Председатель Правительства (с 1635 г.).

Глава Правительства России Яков (Урусан) Кудеветович Черкасский (1604 - 1666)

Сын верховного князя Кабарды Куденета Камбулатовича Черкасского. В 1624 г. уехал в Россию. Первый в Золотой Палате среди стольников. Талантливый полководец. Возглавлял при царе Алексее Михайловиче Правительство России.

Глава Правительства России Алексей Михайлович Черкасский (1680 - 1742)

Князь. Губернатор Сибири (1719 - 1725). Награжден орденами св. Андрея Первозванного и св. Александра Невского. В 1740 г. назначен Прессвителем Правительства России. Действительный тайный советник.

Кабардинский дипломат, просветитель Людмила Быхатлова (XV век)

Родилась в Кабарде в верховьях реки Баксан. Видный дипломат и просветитель родного народа. Советник великого князя Кабарды. Ратовал за укрепление дружбы с Русским государством.

ЩЫШЫЛЭ

Январь

Бл.	1	8	15	22	29
Гъу.	2	9	16	23	30
Бр.	3	10	17	24	31
Мху.	4	11	18	25	
Мр.	5	12	19	26	
Щб.	6	13	20	27	
Тхь.	7	14	21	28	

1557

Вечная Правда

А ведь это была - выдающаяся плеяда! Сколько сил отдали для России, не жажда награды!..

(Знает ли кто-нибудь, что с Пожарским и Мининым рядом - кабардинскую грудь подставлял - князь Черкасский снарядам?)

Триста памятных лет, от эпохи царя Михаила - рода этого след отпечатан с особенной силой.

В Думе возле царя и в солдатской шинели с котомкой - жадой дела горя, были рода Черкасских потомки.

Кто-то рад пренебречь ходом лет, зачеркнув всё беспечно. Не о них сейчас речь. А - о Правде. Которая - вечна.

Глупо спорить с ледцом, что наполнен одной лишь бравадой. Гривнет час - пред Творцом он предстанет, и встретится с Правдой.

И ни слёзы в глазах, ни молябы и стенания к Богу - на Судейских весах этой лжи перевесить не смогут...

Люба БАЛАГОВА.
(Отрывок из романа - драмы в стихах «Царская любовь».)
2007 г.

БАДЗЭУЭГЪЭУ

Июль

Бл.	2	9	16	23	30
Гъу.	3	10	17	24	31
Бр.	4	11	18	25	
Мху.	5	12	19	26	
Мр.	6	13	20	27	
Щб.	7	14	21	28	
Тхь.	8	15	22	29	

МАЗАЕ

Февраль

Бл.	5	12	19	26
Гъу.	6	13	20	27
Бр.	7	14	21	28
Мху.	1	8	15	22
Мр.	2	9	16	23
Щб.	3	10	17	24
Тхь.	4	11	18	25

Первый российский генерал-искусник Михаил (Алей) Алегуквич Черкасский (1645 - 1721)

Родился в Кабарде. Князь. Старший стольник, боярин, Новгородский и Московский новобод. Доверенное лицо и ближайший сподвижник Петра Великого.
14 декабря 1695 года стал первым российским генерал-искусником.

ГЪАТХЭПЭ

Март

Бл.	5	12	19	26
Гъу.	6	13	20	27
Бр.	7	14	21	28
Мху.	1	8	15	22
Мр.	2	9	16	23
Щб.	3	10	17	24
Тхь.	4	11	18	25

МЭЛЫЖЪЫХЪ

Апрель

Бл.	2	9	16	23	30
Гъу.	3	10	17	24	
Бр.	4	11	18	25	
Мху.	5	12	19	26	
Мр.	6	13	20	27	
Щб.	7	14	21	28	
Тхь.	8	15	22	29	

2007

ЖЭПУЭГЪЭУ

Октябрь

Бл.	1	8	15	22	29
Гъу.	2	9	16	23	30
Бр.	3	10	17	24	31
Мху.	4	11	18	25	
Мр.	5	12	19	26	
Щб.	6	13	20	27	
Тхь.	7	14	21	28	

Первоисходитель на Эльбрус Клыар Хаширов (1797 - 1859)

Родился в Большой Ауде в кабардинском семье. Проводник научной экспедиции Петербургской Академии наук под руководством генерала Емануэля. Первым в истории в 1829 году покорил восточную вершину Эльбруса (5633 м.).

Первый адыгский писатель, генерал-майор Российской армии Султан Казы-Гирей (1807 - 1863)

Командовал полками, корпусом. Награжден золотым оружием за храбрость.
Его произведения напечатаны в первых двух номерах пушкинского журнала «Современник» (1836).

Адмирал флота, потомок князя Гледеди Федор Ушаков (1745 - 1817)

Потомок касовского (адыгского) князя Гледеди. Великий русский флотоводец, адмирал (1799).
Командующий Черноморским флотом (1790). В 38-ми морских сражениях одержал 38 побед.

Адыгский просветитель, этнограф, историк Султан Хан-Гирей (1808 - 1842)

Командир Гавказско-горского полусакарава в Санкт-Петербурге. Автор крупного историко-этнографического труда «Занкиш о Черкесии». Император Николай I назвал его «черкесским Карамзиным».

Видный кабардинский просветитель, дипломат, политический деятель Жабан Казанов (1685 - 1750)

Дворянин. Советник верховного князя Кабарды. Общественный и политический деятель, гуманист, мыслитель, реформатор и дипломат.

НАКЪЫГЪЭ

Май

Бл.	7	14	21	28	
Гъу.	1	8	15	22	29
Бр.	2	9	16	23	30
Мху.	3	10	17	24	31
Мр.	4	11	18	25	
Щб.	5	12	19	26	
Тхь.	6	13	20	27	

МЭКЪАУЭГЪЭУ

Июнь

Бл.	4	11	18	25	
Гъу.	5	12	19	26	
Бр.	6	13	20	27	
Мху.	7	14	21	28	
Мр.	1	8	15	22	29
Щб.	2	9	16	23	30
Тхь.	3	10	17	24	

ЩЭКЪУЭГЪЭУ

Ноябрь

Бл.	5	12	19	26	
Гъу.	6	13	20	27	
Бр.	7	14	21	28	
Мху.	1	8	15	22	29
Мр.	2	9	16	23	30
Щб.	3	10	17	24	
Тхь.	4	11	18	25	

ДЫГЪЭГЪАЗЭ

Декабрь

Бл.	3	10	17	24	31
Гъу.	4	11	18	25	
Бр.	5	12	19	26	
Мху.	6	13	20	27	
Мр.	7	14	21	28	
Щб.	1	8	15	22	29
Тхь.	2	9	16	23	30

Редактор чьыжьышхэуэр: ХЪЭФЫШЭ Мухэмэд («Адыгэ псатъэ»), ДЕРВЭ Тимур («Адыгэ макъ»), ТХЪГЪЭПЭСУЭ Уэвжыкуэ («Черкес хэку»)

ДИ ХЭШАПЭР 360030, Къызбардэ-Балъхэр Респуьбликэ, Налшык къалэ, Лениным и Цыкэ шыгъ уэрэм, 5, обгъуанэ - епщанэ къытхэр.

КЪР-и Цыкхэбэмыр хъыбарегъашэ Епщанэ хъыкэ и министерствэм и полиграфкомбинат, Налшык къ., Лениным и Цыкэ шыгъ уэрэм, 33.

Номерыр «Адыгэ псатъэм» и компьютер Епщанэ шагъ-жызырац, Газетым 1э гедзэн хуейц сыхьэт 20.00-м. Шытрадзар сыхьэт 24.00-рц.

Индексир 51531 Тираж 10,545 Заказ №2474